

KANCELARIA SENATU

BIURO KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

BKS/DPK-134/30682/16 JK

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2016 r.

Pg-14/16

Nr 30682	Data wpływu 2 marca 2016 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 12 kwietnia 2016 r.

CZAS URZĘDOWY

TEMAT

CZAS URZĘDOWY W POLSCE

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja zbiorowa

Stowarzyszenie Interesu Społecznego „WIECZYSTE” z Warszawy.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zniesienia czasu letniego i wprowadzenia w Polsce czasu środkowoeuropejskiego obowiązującego cały rok.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Autorzy petycji postulują podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany ustawy z dnia 10 grudnia 2003 r. o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie art. 2 ust. 1, który ma otrzymać brzmienie:

„Czasem urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest czas środkowoeuropejski w okresie od jego wprowadzenia do odwołania”.

Jednocześnie proponują uchylene art. 2 ust. 3 i art. 3 ustawy.

Wnoszący petycję postulują wycofanie w Polsce czasu letniego, co ma być ułatwieniem dla obywateli. W ich opinii, zmiana czasu urzędowego co kilka miesięcy nie ma uzasadnienia ani ekonomicznego ani społecznego. Jest wręcz utrudnieniem np. dla osób podróżujących (kłopoty na kolei; wypadki drogowe) czy dla pracy systemów informatycznych. Źle wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne ludzi (m.in. zaburza sen, sprzyja depresjom). Realizacja postulatu petycji zapobiegnie dotychczasowej dezorganizacji życia społecznego w Polsce związanej ze zmianą czasu i poprawi jakość życia ludzi.

Autorzy petycji podnoszą, że państwa członkowskie Unii Europejskiej stosują zmianę czasu, ale nie wszystkie są w tej samej strefie czasowej – natomiast tego samego dnia dokonują zmiany czasu z zimowego na letni. W uzasadnieniu petycji stwierdza się, że prawo europejskie nie wyklucza możliwości rezygnacji z czasu letniego w kraju członkowskim, dlatego też wnoszą o zniesienie od 1 stycznia 2017 r. przepisów regulujących czas letni i wprowadzenie w Polsce czasu środkowoeuropejskiego obowiązującego cały rok.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 10 grudnia 2003 r. o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 144) w art. 1 stanowi, że na obszarze Polski wprowadza się czas urzędowy. Czasem urzędowym jest czas środkowoeuropejski albo czas letni środkowoeuropejski od jego wprowadzenia do odwołania.

Czas środkowoeuropejski jest czasem zwiększonym o jedną godzinę w stosunku do uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL). Czas letni środkowoeuropejski jest czasem zwiększonym o dwie godziny w stosunku do uniwersalnego czasu koordynowanego

UTC(PL). Uniwersalny czas koordynowany UTC(PL) jest polską realizacją międzynarodowego uniwersalnego czasu koordynowanego UTC i wyznaczany jest przez państwowy wzorzec jednostek miar czasu i częstotliwości (art. 2).

Prezes Rady Ministrów wprowadza i odwołuje w drodze rozporządzenia czas letni środkowoeuropejski, ustalając na okres co najmniej jednego roku kalendarzowego dokładne daty wprowadzenia lub odwołania czasu letniego, uwzględniając istniejące standardy międzynarodowe w tym zakresie (art. 3).

Organem uprawnionym do utrzymywania czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) oraz do rozpowszechniania sygnałów tych czasów jest Prezes Głównego Urzędu Miar. Minister gospodarki w drodze rozporządzenia określa sposoby rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL), uwzględniając standardy międzynarodowe i potrzeby użytkowników (art. 4).

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia i odwołania czasu letniego środkowoeuropejskiego w latach 2012–2016 (Dz. U. z 2012 r., poz. 33) wydano na podstawie art. 3 ustawy o czasie urzędowym na obszarze RP. Określa ono w poszczególnych latach daty wprowadzenia i odwołania czasu środkowoeuropejskiego (§ 1 i 2).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 marca 2004 r. w sprawie sposobów rozpowszechniania sygnałów czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) (Dz. U. Nr 56, poz. 548) wydano na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o czasie urzędowym na obszarze RP. Zarządza ono, że sygnały czasu urzędowego i uniwersalnego czasu koordynowanego UTC(PL) są rozpowszechniane z Głównego Urzędu Miar i określa sposoby ich rozpowszechniania (§ 1).

PRACE LEGISLACYJNE:

Brak.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Omawiana petycja „w sprawie zmiany ustawy z dnia 10 grudnia 2003 r. o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej”, wniesiona przez Stowarzyszenie Interesu Społecznego „Wieczyste”, była przedmiotem pracy sejmowej Komisji do Spraw Petycji, która 29 grudnia 2015 r. rozpatrzyła petycję (Nr BKSP-145-9/15). W posiedzeniu komisji wraz z posłami uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Ministerstwa Rozwoju oraz Głównego Urzędu Miar.

W opinii Biura Analiz Sejmowych oraz Biura Legislacyjnego prawo europejskie nie neguje możliwości rezygnacji z wprowadzania czasu letniego w Polsce. Stwierdzono, że

wprowadzenie lub odwołanie czasu letniego ma pozytywne i negatywne aspekty, które należy wyważyć i podjąć decyzję na szczeblu ministerialnym w oparciu o pogłębioną analizę społeczno-gospodarczą. W 2016 r. Prezes Rady Ministrów powinien bowiem wydać nowe rozporządzenie o ewentualnym wprowadzeniu lub odwołaniu czasu letniego w Polsce na kolejne lata, gdyż obecne rozporządzenie dotyczy lat 2012–16.

Komisja w głosowaniu odrzuciła żądanie będące przedmiotem petycji. Jednocześnie przewodniczący komisji zadeklarował wystąpienie do Premiera RP z zapytaniem, czy są prowadzone badania dotyczące zasadności wprowadzania zmiany czasu, a jeśli nie – wystąpienie z prośbą o przeprowadzenie takich badań.

INFORMACJE DODTKOWE:

Uniwersalny czas koordynowany UTC (*Coordinated Universal Time*) wyznacza Międzynarodowe Biuro Miar (BIPM) jako wartość średnią ważoną wskazań około 250 zegarów atomowych (w tym 7 zegarów z Polski) z około 50 laboratoriów na całym świecie. BIPM co miesiąc publikuje odchylenia od wyliczonej wartości średniej uniwersalnego czasu koordynowanego UTC w postaci poprawek dla każdego zegara lub zespołu zegarów utrzymującego fizycznie skalę czasu UTC, oznaczaną jako UTC(k), gdzie „k” oznacza laboratorium czasu lub kraj. Nie istnieje fizycznie główny światowy zegar realizujący UTC. Nie istnieje również „Międzynarodowy Wzorzec Czasu”, a czas UTC jest skalą „wirtualną”. Istnieją natomiast fizycznie lokalne, krajowe realizacje UTC. Jedną z lokalnych realizacji jest UTC(PL) powstająca w Głównym Urzędzie Miar.

Główny Urząd Miar (www.gum.gov.pl) informuje, że terminy wprowadzania i odwoływania czasu letniego w Polsce wynikają z Dyrektywy 2000/84/WE w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego. Dyrektywa nie nakłada obowiązku wprowadzania czasu letniego, decyzja pozostaje w gestii poszczególnych krajów członkowskich Unii Europejskiej – w Polsce jest to decyzja podjęta przez parlament w drodze ustawy, a realizują ją rozporządzenia. Ewentualne zmiany w tej kwestii powinny być poprzedzone wieloaspektowymi badaniami nad skutkami wprowadzania czasu letniego i powrotu do czasu zwykłego. Choć zmiana czasu zimowego na czas letni jest podyktowana przede wszystkim oszczędnością wynikającą z efektywniejszego wykorzystania światła słonecznego, to od początku wprowadzania czasu letniego wokół tych zmian krążyły sprzeczne opinie.

Czasem urzędowym obowiązującym na terenie Polski jest czas środkowoeuropejski (zwany czasem zimowym, zwykłym lub naturalnym, właściwym dla polskiej, środkowoeuropejskiej strefy czasowej) albo czas letni środkowoeuropejski (zwany czasem letnim) w okresie od jego wprowadzenia w porze wiosennej do odwołania w porze jesiennej.

Pierwsze zmiany czasu były w Polsce wprowadzono między I a II wojną światową, potem podczas okupacji hitlerowskiej, a następnie w latach 1946–49, 1957–64 oraz od 1977 r. do chwili obecnej.

Wprowadzanie czasu letniego, a następnie jego odwoływanie, stosuje się w około 70 krajach na całym świecie. Czas letni i zimowy obowiązuje prawie we wszystkich krajach europejskich z wyjątkiem Islandii, a także w wielu innych – m. in. w USA, Kanadzie, Meksyku, Australii (w niektórych miejscach) i Nowej Zelandii.

Ponadto Główny Urząd Miar informuje, że Komisja Europejska w 2007 r. przygotowała, we współpracy z państwami członkowskimi UE, analizę skutków funkcjonowania czasu letniego. W materiale tym stwierdzono m.in., że skutki wprowadzenia czasu letniego związane z energetyką, bezpieczeństwem ruchu drogowego czy zdrowiem ludzi są znikome i nie budzą obaw państw członkowskich UE.

OPRACOWAŁA:

Jolanta Krynicka

DYREKTOR:

Anna Pomianowska-Bąk